

Laksalýsnar verða alsamt meira mótstöðuførar. Talan er um eina ónda ringrás, har alarar verða noyddir at nýta meira og meira viðgerðarevni fyri at sleppa av við lýsnar, við tí úrsliti at lýsnar tola meira og meira av.

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

Laksur

maðurin í alimálum, Poul Michelsen, hóast hann, helst av trygdarávum og við atliti til virðisbrævaskrásett partafeløg, ikki vil nýta orðið »álvarsligt« til at lýsa stöðuna.

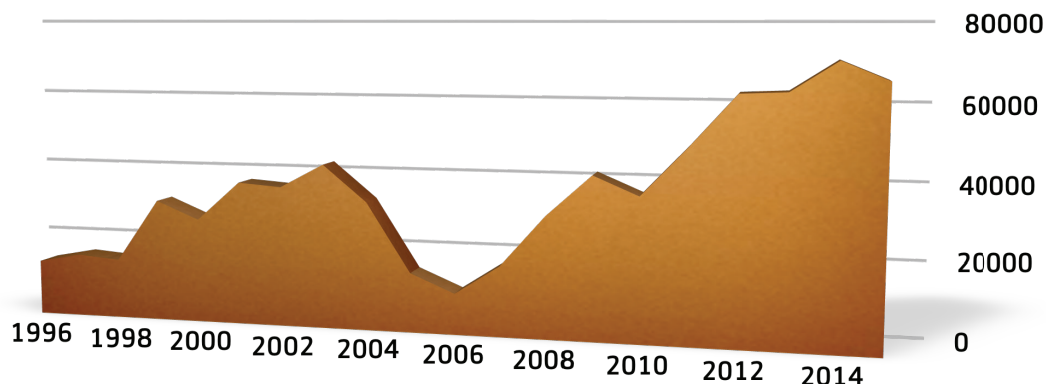
Skuldu vit tí komið hartil, at alivinnan kemur í enn eina kreppu, eins og hon gjørdi fyri bert tíggu árum síðani við laksasjúkuni ILA, soleiðis at neyðugt verður at leggja laksaframleiðsluna um og byrja av nýggjum, verða fylgjurnar fyri føroyska búskapin munandi verri hesa ferð. Tað kann við einum høggi skræða teppið undan og koppa samlaða føroyska búskapinum.

Noyðast at halda stand

Sambært Atla Gregersen, stjóra á alifyritøkuni Luna, er stöðan við laksalúsini í dag munandi verri, enn hon var fyri nøkrum árum síðani. Hann arbeidir við laks og hevur tí trupuleikarnar við laksalúsini frammanfyri sær hvønn dag. Atli Gregersen vátar eisini, at evnini ikki virka líka væl longur.

– Sum stöðan er í dag, ger tað tó einki um vit verða noyddir at økja um framleiðslukostnaðin við at nýta meira pening upp á viðgerðir og annað fyri at halda laksalúsini niðri, tí eftirspurningurin eftir laks er so kollosalur at prísurin kemur við upp. Tann stóra avbjóðingin verður at

Tøka av laks, krúvd vekt í tonsum:

Sum hagtølini vísa, minkaði tøkna av laks og sílum miðskeiðis í 00'árunum niður um ein fjórðing eftir bert trimum árum. Síðani hevur alivinnan aftur fóttað sær, og væntast framleiðslan í 2016 at verða størri enn í 2015 aftur

KELDA: HAGSTOVA FØROYA OG VINNUHÚSIÐ

syrgja fyri at halda laksinum livandi, staðfestir Atli Gregersen.

Sambært honum er tað alneyðugt, at vit seta øll segl fyri at halda laksalúsini í skák, tí lýsnar eta seg inn á laksin, við tí úrsliti at laksurin má takast fyrr og fyrr.

Koma vit hartil at laksurin doyri, enda vit í einari líknandi stöðu sum fyri tíggu árum síðani, tá alivinnan minkaði niður í ein fjórðing eftir trimum árum, áðrenn tamarhald varð fingið á ILA-sjúkuni.

Rognkelsi og aðrar royndir

Nógvar royndir verða í hesum døgum gjørdar at finna aðrar loysnir at basa laksalúsini enn at spræna firðirnar við kemiskum evnum, ið eisini hava ivasamar avleiðingar á annað djóralív og umhvørvi. Eitt nú hava fleiri royndir verið gjørdar við at seta rognkelsi út saman við laksinum. Rognkelsi hevur víst seg at eta laksalýsnar burturav laksinum. Eisini hava aðrar royndir verið gjørdar við at seta laksin í heitari sjógv, at hava laksin í feskvatni og onkrar skipanir eru eis-

ini royndar við at spula laksin. Hartil verða eisini royndir gjørdar við at seta størri smolt út í ringarnar, soleiðis at mann fær minkað tíðina, laksurin er útsettur fyri at fáa laksalús. Men allar hesar royndirnar eru enn á byrjunarstigi, og tí er eingin endalig loysn funnin á laksalúsini.

Sambært Atla Gregersen er tað eisini alneyðugt at alifyritøkurnar sjálvar taka stig til at nýta allar nýggjar móguleikar til at basa laksalúsini. Men alarin eftirlýsir eisini einari strangari reglugerð á økinum.

– Í Noregi hava tey nógvar strangari reglur fyri, hvussu nógv lús er loyvd í ringinum, áðrenn tú ert noyddur at viðgera ella taka laksin, og tað virkar í lötuni til teirra fyrimum. Í Føroyum eru vit fyra ferðir verri fyri, enn vit eru í Noregi, tá tað kemur til regluringina á júst hesum økinum við laksalús, sigur Atli Gregersen.

Hava tamarhald á stöðuni

Birna Mørkøre, landsdjóralækni, sum hevur eftirlit við alivinnuni, greiðir frá, at tey royna sum frægast við teimum amboðum tey hava innanfyri lógarinnar karmar, at halda tamarhald á stöðuni.

Serliga hyggja tey eftir økjum, har onkur nýtir óvanliga nógva viðgerð, og har lúsatalið er ov høgt. Møguleikarnir tey hava eru at biðja alararnar steðga við økingini av smolti, at biðja alararnar minka um útsetingina av smolti og so at noyða alararnar at slakta laksin, um neyðugt.

Í samstarvi við myndugleikarnar í hinum Norðurlondunum verður vakið eyga eisini hildið við, hvørji evni eru loyvd at viðgera laksin við, sum eru trygg fyri umhvørvi, fyri laksin og fyri matvøruna.

Í lötuni hava vit tamarhald á stöðuni, sambært landsdjóralæknanum. Tó ásannar Birna Mørkøre, at stöðan er álvarslig.